

AVUKATIN ÖZ-EL KİTABI (İŞ DAVALARI REHBERİ)

Uğur OCAK, (İst. 31. BAM Daire Başkanı) – Çelik Ahmet ÇELİK
Av. Pakize ALAN – Av. Ali Baran ÖZTÜRK – Arb. Av. Aysu IŞIK KURT
Av. Filiz KURU – Av. Çağatay UYGUN
Av. Arb. Mine DEMİREZEN – Av. Aybüke Saliha BILDİRCİN
Şahin ÇİL, (Yargıtay HGK Üyesi)
Av. Sinem KAYA – Av. Gizem ÖZCAN ATAŞ
Doç. Dr. Mustafa KILIÇOĞLU, (Yargıtay Onursal Daire Başkanı)
Av. Çağlar SİSLİTUNA AYAKÇIOĞLU
Av. Paluri Arzu KAL – Doç. Dr. Ali EKİN
Doç. Dr. A. Eda MANAV ÖZDEMİR – Av. Zeynep ÖNCÜ UYGUN
Av. Kübra YALÇINTAŞ – Doç. Dr. Esra BASKAN
Dr. Ali BULUT – Av. Arb. Recep KURT – Av. Serkan ÖZDEMİR
Av. Abbas BİLGİLİ – Av. Begüm GÜREL
Dr. Öğretim Üyesi Ayşegül EKİN – Prof. Dr. Mustafa ALP
Av. Ümit ORTAK – Av. Elif ŞAHİN TAŞKIN
Doç. Dr. Mehmet BULUT – Prof. Dr. Gülsevil ALPAGUT
Arş. Gör. Özgür SEVİM

(Kitapta yazar adları, bölümlerin sıralamasına göre verilmiştir.)

İÇİNDEKİLER

İŞ HUKUKUNDA ADİL YARGILAMA <i>(Uğur OCAK, İst. 31. BAM Daire Başkanı)</i>	1
İŞ DAVALARINDA ADİL YARGILANMA HAKKI.....	1
BİLGİLENME HAKKI.....	3
SAVUNMA HAKKI-AÇIKLAMA VE İSPAT HAKKI	5
GEREKÇELİ KARAR HAKKI	15
ERİŞİM HAKKI.....	16
ANAYASA MAHKEMESİ HAK İHLALİ KARARI	26
MAKUL SÜREDE YARGILANMA HAKKI.....	37
İŞ MAHKEMELERİNDE YARGILAMA YÖNTEMLERİ (Çelik Ahmet ÇELİK)	47
I- KONUYA BAKIŞ	47
1- Geçmişten Bugüne İş Mahkemeleri	47
2- Uygulamada İş Davaları.....	48
II- YENİ İŞ MAHKEMELERİ KANUNU	49
1- Yasaya Genel Bakış ve Maddeler	49
2- Arabuluculuk Şartına İlişkin Görüşler	51
3- İşçinin Dava Açmasına İlişkin Görüşler	53
III- İŞ MAHKEMELERİNİN GÖREV ALANI.....	53
1- 7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'na Göre Görev Alanı.....	53
2- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	54
3- 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu.....	55
4- 854 Sayılı Deniz İş Kanunu	55
5- 5953 Sayılı Basın İş Kanunu.....	56
6- 7036 Sayılı Yasa'ya Göre, İş Mahkemelerinin Görev Alanına Girmeyen Konular	56
7- 4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre, İş Mahkemelerinin Görev Alanına Girmeyen İşler ve İş İlişkileri.....	57

8- Üçüncü Kişilerin de Sorumlu Olduğu İş Kazalarında Görevli Mahkeme	58
9- İş Mahkemelerinin Görevi Konusunda Bazı Değişik Örnekler	60
IV- YETKİ KURALI	65
1- 7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'na Göre Yetkili İş Mahkemesi.....	65
2- Yasa'daki Yetki Kuralı Kamu Düzeniyle İlgili Olduğundan, Her Zaman İleri Sürülebilir ve Mahkemece Doğrudan Dikkate Alınması Gerekir	66
3- İş Kazalarında Yetkili Mahkeme	67
4- Yurtdışında İşçi Çalıştıran Şirketlere Karşı Açılacak Davalarda	70
5- Sigortalı Hizmet Tespiti Davalarında.....	70
V- İŞ MAHKEMELERİNDE YARGILAMA YÖNTEMİ	71
1- Yasal Düzenlemeler	71
2- İş Mahkemeleri Kanunu'nda Basit Yargılama Usulü	71
3- İş Mahkemesinde Basit Yargılama Yönteminin Uygulanması	73
4- İş Mahkemesi Kararlarına Karşı Kanun Yolları.....	75
VI- İŞ MAHKEMESİNDE AÇILACAK DAVA TÜRLERİ	76
1- İşçi Alacakları İçin “Belirsiz Alacak Davası” (6100/m.107).....	76
2- İş İlişkilerinin, İşverenin Kim Olduğunun, Tazminat ve Alacağın Miktarı ile Kimden İsteneceğinin Tespiti İçin “Belirsiz Tespit Davası” (6100/m.107/3).....	80
3- İş Kazası ve Meslek Hastalığı Nedeniyle “Belirsiz Alacak Davası” Açılması Gerekir	82
4- İş Kazalarında Sorumluların Kesin Belli Olmadığı Durumlarda, 107.Maddenin 3.Fıkrasına Dayanılarak “Tespit Davası” da Açılabilir	83
5- İş Mahkemesinde “Kısmi Dava” Açılması	83
6- İş Mahkemesinde Öteden Beri Açılmakta Olan “Tespit” Davaları (6100/m.106)	84
a) Sigortalı Hizmet Tespiti Davaları.....	84
b) İş Yasası'na Göre Feshin Geçersizliğinin Tespiti Davaları	85

c) Sendikalar Kanunu'na Göre "İşkolu Tespiti" Davası.....	85
d) Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'na Göre Tespit Davaları.....	86
VII- İŞÇİ ALACAKLARINDA ZORUNLU ARABULUCULUK.....	86
1- Dava Şartı.....	86
2- Arabulucuya Nasıl Başvurulacak.....	86
3- Arabulucu Nasıl Seçilecek.....	87
4- Arabuluculuk İncelemesi Nasıl Yapılacak.....	87
5- Arabulucunun Görev Süresi.....	88
6- Arabuluculuk Görüşmesi Nasıl Yapılacak.....	88
7- Arabuluculuk Başvurusunun Sonuçsuz Kalması Durumunda.....	88
8- Arabulucuya Başvuruda Zamanaşımının ve Hak Düşürücü Sürenin Durması.....	88
9- Arabulucuya Başvurunun Sonucu ve Dava Şartının Yerine Getirilmiş Olması.....	89
10- İşçinin Adalete Erişimini Güçleştiren Bir Uygulama.....	89
VIII- İŞÇİ ALACAKLARI İÇİN DAVA AÇILMASI.....	89
1- Dava Dilekçesinin İçeriği.....	89
2- İşçinin Dilekçesinde Yer Alabilecek Hususlar.....	91
3- Dava Dilekçesi Örneği.....	92
IX- DAVALININ SAVUNMASI.....	93
1- Cevap Dilekçesinin İçeriği.....	93
2- Davalının Yetki İtirazı ve Zamanaşımı Savunması.....	94
X- İŞ MAHKEMESİNDE DELİLLERİN SUNULMASI.....	95
1- Davacı İşçinin Delil Sunma Olanakları.....	95
2- Davalı İşverenin Delilleri.....	96
XI- İŞ HUKUKUNDA KANIT YÜKÜ.....	97
1- Genel Olarak.....	97
2- İş Hukuku'nda Kanıt Yükü Ağırlıklı Olarak İşverendedir.....	97
3- Dava Konularına Göre Kanıt Yükü.....	99
4- Kanıt Yüküne İlişkin Yargıtay Kararlarından Örnekler.....	100

XII- İŞÇİ ALACAKLARINDA BELİRSİZ ALACAK DAVASININ GEREKLİLİĞİ HAKKINDA GÖRÜŞLER	102
1- İşçinin Korunmasının Gerekliliği.....	102
2- İşçi Alacaklarında Belirsiz Alacak Davasının Gerekliliği.....	103
3- Yargıtay'ın Çelişkili Kararları	105
4- Hukuk Genel Kurulu'nun Yanlış ve Yasaya Aykırı Bir Kararı	106
5- Hukuk Genel Kurulu'nun İşçiyi Mağdur Eden Başka Kararları.....	107
İŞ MAHKEMELERİNİN İŞLEYİŞ USULÜ VE İTİRAZ SÜRECİ (Av. Pakize ALAN - Av. Ali Baran ÖZTÜRK).....	111
I- İŞ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU, GÖREV VE YETKİSİ.....	111
1. İş Mahkemelerinin Kuruluşu	111
2. İş Mahkemelerinin Görevi	111
3. İş Mahkemelerinin Yetkisi.....	112
II- DAVA ÖNCESİ BAŞVURULAR	112
1- Arabuluculuk.....	112
1.1. Genel Davca Şartı Açısından Arabuluculuk	113
1.2. İşe İade Davalarında Dava Şartı Arabuluculuk.....	113
1.3. Dava Şartı Arabuluculuğa Tabi Olmayan Davalar	114
2- Dava Açmadan Önce Sosyal Güvenlik Kurumuna Başvuru Zorunluluğu.....	114
III- HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRELER VE ZAMANAŞIMI SÜRELERİ	115
IV- İŞ MAHKEMELERİNDE DAVA AÇILIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	118
1- Doğru Dava Türünün Seçilmesi	118
2- Dava Dilekçesi	121
3- Cevap Dilekçesi.....	125
4- Karşı Dava.....	126
V- İŞ DAVALARINDA UYGULANAN BASİT YARGILAMA USULÜ AŞAMALARI	127
1- Ön İnceleme Aşaması.....	127
2- Tahkikat Aşaması.....	127

3- Hüküm	128
VI- İŞ DAVALARINDA DELİLLER.....	129
1- İş Hukukunda Delillerin Değerlendirilmesi	129
1.1. İşyeri Kayıtları	129
1.2. Tanık	129
1.3. Bilirkişi Raporu.....	130
VII- İŞ DAVALARINDA SIK UYGULAMA ALANI BULAN İKİ USULİ İŞLEM: ISLAH VE BEDEL AKTARIMI	131
VIII- KANUN YOLLARI.....	133
1- İstinaf.....	135
1.1. İstinaf Kanun Yoluna Başvurulabilecek İlk Derece Mahkemesi Kararları	135
1.2. İstinaf Kanun Yoluna Başvuru Süresi.....	137
1.3. İstinaf Başvuru Dilekçesi ve Cevap Dilekçesi	138
1.4. İstinaf Başvuru Hakkından Feragat.....	139
1.5. İstinaf İncelemesi ve Hüküm	140
1.6. İstinaf Aşamasında Yapılamayacak İşlemler	142
2- Temyiz.....	142
3- Yargılamanın İadesi	145

İŞ HUKUKUNDA ARABULUCULUK UYGULAMASI

<i>(Arb. Av. Aysu İŞİK KURT)</i>	147
1. İŞ HUKUKUNDA ARABULUCULUK UYGULAMASI.....	147
1.1. İŞ HUKUKUNDA ARABULUCULUK.....	147
1.1.1. İŞ MAHKEMELERİNİN GÖREV ALANINA GİREN UYUŞMAZLIKLAR.....	147
1.1.2. ARABULUCULUĞA ELVERİŞLİLİK.....	148
1.1.3. ZORUNLU DAVA ŞARTI KAPSAMINDA ARABULUCULUĞA BAŞVURU	150
1.1.4. YETKİ	151
1.1.5. ARABULUCULUĞA BAŞVURU USULÜ	152
1.1.6. ARABULUCULUKTA SÜRELER	153
1.1.7. ARABULUCULUKTA TARAFLAR.....	154
1.2. İŞ HUKUKUNDA ARABULUCUNUN ROLÜ.....	154
1.2.1. ARABULUCUNUN SEÇİMİ	155

1.2.2. TARAFLARIN SÜRECE DAVET EDİLMESİ.....	155
1.2.3. ARABULUCULUK SÜRECİNDE İLK OTURUM	156
1.2.4. ARABULUCULUK FAALİYETİNİN SONA ERMESİ.....	158
1.2.4.1. ANLAŞMA SAĞLANAMAMASI.....	159
1.2.4.2. ANLAŞMA SAĞLANMASI.....	160
1.3. İŞE İADE TALEBİ.....	165
1.3.1. SÜRELER	165
1.3.2. İŞE İADE TALEBİNDE TARAFLAR	167
1.3.3. SÜRECİN SONLANDIRILMASI	167
1.3.4. ARABULUCULUK ÜCRETİ.....	168
1.4. TOPLU İŞ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE ARABULUCULUK	168
1.4.1. OLAĞAN ARABULUCULUK.....	169
1.4.1.1. ARABULUCU TAYİNİ	169
1.4.1.2. ARABULUCUNUN NİTELİKLERİ.....	170
1.4.1.3. ARABULUCUNUN GÖREV SÜRESİ.....	170
1.4.1.4. ARABULUCUNUN UYUŞMAZLIĞI GİDERMEKTEKİ ROLÜ.....	171
1.4.1.5. ARABULUCULUK FAALİYETİ SONUCUNDA ANLAŞMA SAĞLANMASI.....	171
1.4.1.6. ARABULUCULUK FAALİYETİ SONUCUNDA ANLAŞMA SAĞLANAMAMASI	171
1.4.2. OLAĞANÜSTÜ (İSTİSNAİ) ARABULUCULUK	172
1.4.2.1. GREV VE LOKAVTIN ERTELENMESİ.....	172
1.4.2.2. KANUNİ GREV KARARI ALINMASI	172

İŞ HUKUKUNDA BELİRSİZ ALACAK VE KISMİ ALACAK DAVA AYRIMI (Av. Filiz KURU)	173
Giriş.....	173
I. Belirsiz Alacak Davası.....	173
A. Belirsiz Alacak Davası Koşulları	175
1. Davanın Açıldığı Tarihte Talep Sonucunun (Alacağın Miktarının) Belirlenmesinin Davacıdan Beklenemeyecek veya İmkansız Olması Gereklidir.....	175

2. Davacı/Alacaklı, (Hukuki İlişkiyi) Davanın Sebebinde ve Delillerini Somut Olarak Ortaya Koymalıdır	176
3. Dava Dilekçesinde Geçici Talep Sonucu (Asgari Bir Miktar) Belirtilmelidir	178
B. Bedel Artırım Talebi	179
C. Zamanaşımı	179
D. Faiz	180
E. Şartları Olmadan Belirsiz Alacak Davası Açılması	181
II. Kısmi Dava	201
A. Kısmi Davanın Şartları	202
1. Dava Konusu Alacağın Tamamının Aynı Hukuki İlişkidenden Doğmuş Olması	202
2. Talep Konusunun Niteliği İtibarıyla Bölünebilir Olması	204
3. Talep Konusunun Geri Kalan Kısmından Açıkça Feragat Edilmemiş Olması	204
B. Islah	206
C. Zamanaşımı	208
D. Faiz	210
III. İŞ HUKUKUNDAN KAYNAKLI ALACAKLARIN BELİRSİZ ALACAK DAVASI İLE KISMİ DAVAYA KONU OLMASI	210
1. Kıdem Tazminatı, İhbar Tazminatı, Yıllık İzin Ücreti	211
2. Ücret	216
3. Fazla Çalışma Ücreti, Hafta Tatili Ücreti, Ulusal Bayram Genel Tatil Ücreti	219
4. İşe Başlatmama Tazminatı, Boşta Geçen Süreye İlişkin Ücret ve Diğer Haklar	220
5. Kötüniyet Tazminatı	221
6. Sendikal Tazminat ve Ayrımcılık Tazminatı	222
7. Maddi Tazminat	222
İŞ HUKUKUNDA İSPAT VE TANIK BEYANLARI	
(Av. Çağatay UYGUN)	223
1. HUSUMETLİ TANIK BEYANLARI	224
2. İŞYERİNDE ÇALIŞMAYAN TANININ BEYANINA İTİBAR EDİLEMEZ	225

3. TANIĞA SADECE KENDİ ÇALIŞMA DÖNEMİ KADAR İTİBAR EDİLİR.....	229
4. HİZMET TESPİTİNİN TANIKLA İSPATI.....	231
5. TEMİNAT SENEDİ İSPATINDA TANIK BEYANLARI	232
6. ÜCRETİN TANIKLA İSPATI	233
7. FAZLA ÇALIŞMANIN İSPATINDA TANIK BEYANLARI	234
8. HAFTA TATİLİ ÜCRETİNİN TANIKLA İSPATI.....	236
9. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL ÜCRETİNİN TANIKLA İSPATI	239
10. YILLIK İZİNİN TANIKLA İSPATI	241
11. FESİH BİLDİRİMİNDE TANIK BEYANLARI	242
12. KIDEM VE İHBAR TAZMİNATLARINDA TANIK BEYANLARI	244

İŞ HUKUKUNDA SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ

(Av. Arb. Mine DEMİREZEN)	248
I. İŞ SÖZLEŞMESİ.....	248
A. Türk Hukukunda İş Sözleşmesi.....	248
1. Anayasa.....	248
2. Türk Ceza Kanunu	251
3. Medeni Kanun.....	251
4. Borçlar Kanunu	254
5. İş Kanunu	256
B. İş Kanunu'nda Tanımlanan İş Sözleşmesi Çeşitlerine İlişkin Genel Kurallar.....	258
1. Sürekli ve Süreksiz İşlerdeki İş Sözleşmeleri.....	258
2. Belirli ve Belirsiz Süreli İş Sözleşmesi	259
3. Kısmi Süreli ve Tam Süreli İş Sözleşmesi	261
4. Çağrı Üzerine Çalışma	262
5. Uzaktan Çalışma	262
6. Deneme Süreli İş Sözleşmesi	263
7. Takım Sözleşmesi ile Oluşturulan İş Sözleşmeleri	264

II. İŞ İLİŞKİSİNİ TARAFLARIN ORTAK KARARI İLE SONA ERDİREN SÖZLEŞME ÇEŞİTLERİ VE SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	264
A. İkale Sözleşmesi.....	264
B. İbra Sözleşmesi	266
III. İŞ HUKUKUNDA SÖZLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜ VE SINIRLARI.....	267
A. Genel Olarak	267
B. İş Sözleşmesinin İçeriği Açısından Özgürlük	271
C. İş Sözleşmesinin Şekli Açısından Özgürlük.....	276
D. Şarta Bağlı Olarak Yapılan Sözleşmeler	278
E. İş Sözleşmesi Yapma Yasağı	280
F. İşe Başlatma ve/veya İş Sözleşmesi Yapma Zorunluluğu.....	286
IV. İŞ HUKUKUNDA SÖZLEŞMENİN GEÇERSİZLİĞİ.....	290
A. İş Sözleşmesinin Kesin Hükümsüzlüğü	290
B. İş Sözleşmesinin İptali	292

YURTDIŞINDA ÇALIŞAN TÜRK İŞÇİLERİN İŞÇİLİK ALACAKLARININ HESAPLANMASI

<i>(Av. Aybüke Saliha BILDIRCIN)</i>	295
GİRİŞ	295
§ I. BÖLÜM	296
I. İŞ SÖZLEŞMESİNİN YABANCILIK UNSURU İÇERMESİ HALİNDE BAŞVURULACAK HÜKÜM OLAN MÖHUK m.27'NİN İŞÇİLİK ALACAKLARI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	296
A. Genel Olarak.....	296
1. Kıdem Tazminatı	297
2. Diğer İşçilik Alacakları.....	297
II. İŞ SÖZLEŞMESİNDE YABANCILIK UNSURU KAVRAMI	300
A. Genel Olarak.....	300
1. MÖHUK m.27 Hükmü ve İncelenmesi	301
1.1. MÖHUK m.27/1 İncelenmesi	301

1.2. MÖHUK m.27/2 İncelenmesi	302
1.2.1. Öğreti ve Yargıtay Kararları Işığında Mutad İşyeri Kavramı	303
1.3. MÖHUK m.27/3 İncelenmesi	305
1.4. MÖHUK m.27/4 İncelenmesi	305
B. Seçilen Hukukun Asgari Korumanın Altında Kalması Sebebiyle Mutad İşyeri Hukukunun Uygulanması	306
§ II. BÖLÜM.....	307
I. MÖHUK m.27 HÜKMÜNÜN UYGULANMASI VE MÜDAHALEÇİ NORNLAR	307
1. Taraflarca Yetkili Kılınan Yabancı Hukuk ve Doğrudan Uygulanan Kurallar.....	307
2. Kamu Düzeni	310
II. YURTDIŞI AKİTLERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ VE YARGI KARARLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	311
A. Genel Olarak	311
§ III. BÖLÜM.....	315
KARŞILAŞTIRMALI HUKUK İŞİĞİNDA İŞÇİLİK ALACAKLARININ DOĞMASI VE HESAPLANMASI.....	315
1. Fransa	316
2. Almanya	317
3. Belçika	318
4. İngiltere.....	319
5. Amerika Birleşik Devletleri.....	321
SONUÇ	322

İŞ SÖZLEŞMESİ TÜRLERİ

(Şahin ÇİL, Yargıtay HGK Üyesi) **325**

I. BELİRLİ SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMESİ.....	325
1. Belirli Süreli İş İlişkisinin Tanımı ve Unsurları.....	325
2. Belirli Süreli Sözleşmenin Şekli	329
3. Belirli Süreli Sözleşmenin Sona Ermesi	331
4. Bakiye Süre Ücreti.....	337
II. KISMİ SÜRELİ İŞ İLİŞKİSİ.....	341
1. Kısmi Süreli İş İlişkisinin Tanımı ve Unsurları	341
2. Kısmi Süreli İş İlişkisinde İşçilik Hakları.....	342

III. ÇAĞRI ÜZERİNE ÇALIŞMA.....	351
1. Çağrı Üzerine İş İlişkisinin Tanımı Unsurları ve Şekli.....	351
2. Çağrı Üzerine İş İlişkisinin Sonuçları.....	352
IV. UZAKTAN ÇALIŞMA.....	355
1. Genel Olarak.....	355
2. Uzaktan Çalışma Yapılamayacak İşler	356
3. Uzaktan Çalışmaya Geçiş.....	357
4. Uzaktan Çalışma Sözleşmesinin Şekli.....	358
5. Uzaktan Çalışma Sözleşmesinin İçeriği.....	358
6. Çalışma Yerinin Düzenlenmesi	360
7. Uzaktan Çalışmada İşverenin Yükümlülükleri.....	360
a. İş Sağlığı ve Güvenliği Önlemleri.....	360
b. Eşit Davranma Borcu.....	361
8. Uzaktan Çalışmada İşçinin Yükümlülükleri	362
a. Verilerin Korunması	362
b. Malzeme ve İş Araçlarının Özenle Kullanımı	362
9. Çalışma Sürelerinin Belirlenmesi/İspatı	362
10. Dinlenme Sürelerinin Belirlenmesi/İspatı.....	364
11. Yeniden İşyerinde Çalışmaya Geçiş	364
12. Tazminata Esas Ücretin Belirlenmesi.....	366
13. Tazminata Esas Sürenin Belirlenmesi	366
V. GEÇİCİ İŞ İLİŞKİSİ	368
ASIL İŞVEREN, ALT İŞVEREN, İŞVEREN VEKİLİ	
KAVRAMLARI (Av. Sinem KAYA).....	371
A. GENEL OLARAK.....	371
B. ASIL İŞVEREN.....	371
1. Kanunlarda Yer Alan Düzenlemeler	371
2. Asıl İşveren Kavramının Unsurları	373
C. ALT İŞVEREN.....	381
1. Kavram ve Düzenlemeler.....	381
2. Alt İşveren Kavramının Unsurları.....	384
D. İŞVEREN VEKİLİ	392
1. Düzenlemelerde Yer Alan Kavramlar.....	392
2. Alt İşveren ile İşveren Vekili Kavramlarının	
Karşılaştırılması	393

İŞ HUKUKUNDA EŞİT DAVRANMA İLKESİ (Av. Gizem ÖZCAN ATAS)	395
1. GİRİŞ.....	395
2. ULUSLARARASI HUKUKTA ve TÜRK İŞ HUKUKUNDA EŞİT DAVRANMA İLKESİ'NİN HUKUKİ DAYANAKLARI.....	396
2.1. Uluslararası Hukukta	396
2.2. Türk İş Hukukunda.....	398
3. EŞİT DAVRANMA İLKESİ'NİN UYGULANMA KOŞULLARI	400
3.1. Yer ve Konu Bakımından Aynı İşyerinin İşçileri Olma.....	400
3.2. İşyerinde Bir İşçi Topluluğunun Bulunması	401
3.3. İşverenin İşyerinde Kolektif Nitelikte Kuralının veya Uygulamasının Olması.....	402
3.4. İş İlişkisinin Kurulmuş Olması	402
3.5. Uygulamanın Aynı Zaman Diliminde Yer Alan İşçilere Uygulanması	402
3.6. İşyerinde Uygulanan Uygulamanın İşçinin Aleyhine Olmaması	403
4. EŞİT DAVRANMA İLKESİNİN UYGULANMASI	403
4.1. İş İlişkisinin Kurulmasında Eşitlik İlkesinin Uygulanması	403
4.2. İş İlişkisi Devam Ederken Eşitlik İlkesinin Uygulanması	404
4.2.1. İşverenin Yönetim Hakkını Kullanırken Eşitlik İlkesine Uygun Davranması.....	405
4.2.2. Ücretlerin Belirlenmesinde Eşitlik İlkesinin Uygulanması.....	406
4.2.3. Cinsiyet Nedeniyle Ayrımcı Uygulamaların Yasaklanması.....	407
4.2.4. İş Sözleşmesinin Türüne Göre Eşitlik İlkesinin Uygulanması.....	407
4.3. İş İlişkisinin Sona Ermesinde Eşitlik İlkesinin Uygulanması	408
5. EŞİT DAVRANMA İLKESİNE AYKIRI DAVRANIŞLARDA İSPAT YÜKÜ VE YAPTIRIMLARI.....	410
5.1. İspat Yükü.....	410
5.2. Yaptırımlar.....	411

UYGULAMA YÖNÜYLE ESNEK ÇALIŞMA (Doç. Dr. Mustafa KILIÇOĞLU, Yargıtay Onursal Daire Başkanı)	415
Giriş	415
I. Metodoloji (Yöntem)	415
II. Esneklik Kavramı	418
A. Terim ve Tanım	418
B. Alan Olarak Farklılık ve Yapısal Özellik	418
III. Yargı Kararlarında Esneklik	419
A. Sözleşmesel ve Çalışma İlişkisi Açısından Esneklik	419
B. Çalışma Süresi Açısından	426
IV. Esnekliğin Getirdiği Kaygılar	428
V. Sonuç	429

KISMI SÜRELİ İŞ SÖZLEŞMESİ (Av. Çağlar SİSLİTUNA AYAKÇIOĞLU)	431
1. Tanımı	431
2. Kısmi Sürelİ İş Sözleşmesinin Şekli	433
3. Kısmi Süreliden Tam Sürelİye ve Tam Süreliden Kısmi Sürelİye Geçiş Hakkı	434
a. Genel Olarak	434
b. Ebeveyne Tanınan Kısmi Sürelİ Çalışmaya Geçiş Hakkı	434
4. Kısmi Sürelİ Çalışmanın Özel Bir Türü: Çağrı Üzerine Çalışma	437
5. Kısmi Sürelİ Çalışmada Ücret ve Ekleri	439
6. Kısmi Sürelİ Çalışmada İşin Düzenlenmesi	441
a. Fazla Çalışma	441
b. Ulusal Bayram ve Genel Tatil Çalışması	446
c. Hafta Tatili	447
d. Yıllık İzin	448
e. İş Arama İzni ve Süt İzni	451
7. Kısmi Sürelİ İş Sözleşmesinin Sona Ermesi	452
a. Kıdem Süresinin Tespiti ve Kıdem Tazminatı	452
b. İhbar Süresi ve İhbar Tazminatı	456
c. İş Güvencesi	456

MEVSİMLİK İŞ SÖZLEŞMELERİ (Av. Paluri Arzu KAL)	459
A. MEVSİMLİK İŞ	459
1. Tanımı.....	459
2. Yıllık Ücretli İzin.....	460
3. Kıdem ve İhbar Tazminatı	461
4. İş Güvencesi	462
B. MEVSİMLİK İŞ SÖZLEŞMESİ	463
1. Tanımı.....	463
2. Mevsimlik İş Sözleşmesi Örneği	463
C. MEVSİMLİK İŞ DAVA DİLEKÇE ÖRNEKLERİ	470
<i>İŞÇİLİK ALACAĞI BOZMA SONRASI İŞVEREN VEKİLİ</i> <i>BİLRİKİŞİ RAPORUNA BEYAN DİLEKÇESİ</i>	470
<i>İŞÇİLİK ALACAĞI İŞVEREN VEKİLİ İSTİNAF</i> <i>DİLEKÇESİ</i>	477
<i>İŞÇİLİK ALACAĞI İŞVEREN VEKİLİNİN İŞE DAVETLE</i> <i>İLGİLİ BEYAN DİLEKÇESİ</i>	484
<i>İŞÇİLİK ALACAĞI YANIT DİLEKÇESİ VE DELİL</i> <i>LİSTESİ</i>	487

İŞ GÜVENCESİ VE İŞE İADE DAVALARI

(Doç. Dr. Ali EKİN)	491
I. İş Güvencesi.....	491
A. İş Güvencesi Kavramı	491
B. İş Güvencesine Tabi Olmanın Şartları.....	492
1. Belirli Kanun Kapsamında Çalışma	492
2. İşyerinde En Az Otuz İşçi Çalışıyor Olması.....	492
3. İşçinin En Az Altı Aylık Kıdeme Sahip Olması.....	493
4. Belirli Konumdaki İşveren Vekili Niteliğinde Olmamak	494
5. Belirsiz Süreli İş Sözleşmesiyle Çalışıyor Olmak	496
II. Geçerli Fesih Nedenleri	499
A. Geçerli Fesih Kavramı	499
B. İşçinin Yeterliliği veya Davranışları Nedeniyle Fesih	500
1. İşçinin Yetersizliği	500
2. İşçinin Davranışları	501
C. İşletmenin, İşin ve İşyeri Gereklere Nedeniyle Fesih	502

D. Ultima Ratio (Fesih'in Son Çare Olması) İlkesi.....	508
E. Haksız Feshin Geçerli Nedenle Feshe Dönüşmesi.....	509
III. Fesih Bildiriminde Usul	510
IV. Fesih Bildirimine İtiraz ve Dava Süreci	514
V. Feshin Geçersizliği	515
A. İşe Başlatılması Halinde.....	515
B. İşe Başlatılmaması Halinde.....	516

İŞ HUKUKUNDA ÖZEL HAKEM UYUŞMAZLIKLARI

(Doç. Dr. A. Eda MANAV ÖZDEMİR) **521**

I. TAHKİM KAVRAMI	521
II. TAHKİME ELVERİŞLİLİK	522
A. Genel Olarak	522
B. İş Hukuku Uyuşmazlıklarının Özel Hakem Yoluyla Çözümü Elverişliliği.....	523
1. İş Hukuku Uyuşmazlıkları.....	523
a. Bireysel İş Uyuşmazlığı-Toplu İş Uyuşmazlığı.....	523
b. Hak Uyuşmazlığı-Çıkar Uyuşmazlığı.....	524
2. Türk Hukukunda İş Uyuşmazlıklarının Özel Hakem Yoluyla Çözümü Bakımından Elverişliliği	524
a. İş Hukukunda Özel Hakemin Yasal Dayanakları	524
b. İş Uyuşmazlıklarının Özel Hakem Yoluyla Çözümü Elverişliliği	525
3. Bireysel İş Hukukunda Özel Hakem	530
a. Özel Hakem Sözleşmesinin Konusu.....	531
b. Özel Hakem Sözleşmesinin Zamanı	534
4. Toplu İş Hukukunda Özel Hakem	537

İŞÇİNİN İŞ SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN

YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Av. Zeynep ÖNCÜ UYGUN)..... **539**

1- İş Görme Borcu.....	539
2- İşverenin Talimatına Uyma Borcu	549
3- Sadakat Borcu	549
4- Teslim ve Hesap Verme Borcu	551
5- Rekabet Etmeme Borcu	551
6- Sır Saklama Yükümlülüğü.....	555

İŞVERENİN İŞ SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Av. Zeynep ÖNCÜ UYGUN).....	561
1. Ücret Ödeme Borcu	561
a. Ücretin Ödenmemesi	565
b. Ücretin Korunması.....	567
c. İş Görmekten Kaçınma Hakkının Hukuki Sonuçları	568
2. İşverenin İşçiyi Koruma Borcu	568
3. Eşit Davranma Borcu	575
4. İşverenin Diğer Borçları.....	578
a. Buluş veya Tasarım Yapan İşçiye Bedel Ödeme Borcu.....	578
b. İşverenin Kanundan Doğan Diğer Borçları.....	580

ÇALIŞMA KOŞULLARINDA DEĞİŞİKLİK VE İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİ (İŞ KANUNU M. 22) (Av. Kübra YALÇINTAŞ).....	581
A. GENEL OLARAK.....	581
B. ÇALIŞMA KOŞULLARINDA ESASLI DEĞİŞİKLİK	582
1. Esaslı Değişiklik Kavramı.....	582
2. Esaslı Olmayan Değişiklik Kavramı	584
C. ESASLI DEĞİŞİKLİK HALLERİ	586
1. İşçinin Nakli veya İşyeri Değişikliği.....	586
2. Çalışma Sürelerinde Değişiklik.....	589
3. İşin Niteliğinde Değişiklik	591
4. Ücrette Değişiklik	592
5. Ücretsiz İzin Uygulaması.....	594
D. ÇALIŞMA KOŞULLARINDA DEĞİŞİKLİK YAPMA YÖNTEMLERİ.....	595
1. Çalışma Koşullarında İşveren Tarafından Değişikliğin Yapılması	595
a. İşverenin Yönetim Hakkına Dayanarak Değişiklik Yapması.....	595
b. İşverenin Değişiklik Yapma Hakkını Saklı Tutması	597
2. Tarafların Anlaşması ile Değişiklik Yapılması	598
E. ÇALIŞMA KOŞULLARINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASININ USULÜ	599
1. Değişikliğin Yazılı Olarak Yapılması	599

2. Değişiklik Önerisinin Altı İşgünü İçerisinde Kabul Edilmesi	600
3. Değişiklik Önerisinin İşçi Tarafından Kabul Edilmemesi	602
a. Sözleşmenin Eski Şartlarla Devamı	602
b. İşçinin Değişiklik Önerisini Kabul Etmemesine Rağmen İşverenin Değişiklikte Israr Etmesi	602
c. Sözleşmenin Değişiklik Feshiyle Sona Ermesi	604
F. DEĞİŞİKLİK FESHİNİN SONUÇLARI	604

İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİ USULLERİ

(Doç. Dr. Ş. Esra BASKAN).....	607
I. Giriş	607
II. Tüm Fesih Türleri Bakımından Ortak Hükümler.....	608
1. Fesih Bildiriminde Bulunması Zorunlu Unsurlar.....	608
a) Fesih İradesinin Sözleşmenin Sona Erdirilmesine Yönelik Açık/Anlaşılabilir Olması.....	608
b) Fesih İradesinin Karşı Tarafa Ulaşması.....	609
c) Feshin Şarta Bağlanamaması.....	610
2. Feshin Yapılacağı Yer ve Zaman	611
3. Fesih Hakkının Temsilci Aracılığı ile Kullanımı	611
III. Süreli Fesih Hakkının Kullanılmasında Fesih Usulü	612
1. Genel Olarak	612
2. İş Güvencesi Kapsamında Geçerli Fesihlere İlişkin Özel Düzenlemeler	614
a) Fesih Bildiriminin Yazılı Olması Zorunluluğu	614
b) Fesih Nedeninin Açık ve Kesin Bir Şekilde Belirtilmesi	616
c) Feshin Makul Süre İçerisinde Yapılması.....	617
d) Savunma Alma Zorunluluğu	618
3. Toplu İşçi Çıkarmada Usul	619
IV. Haklı Nedenle Fesih Hakkının Kullanılmasında Fesih Usulü	621
1. Fesih Bildiriminin Şekli ve Fesih Nedeninin Gösterilmesinin Zorunlu Olup Olmaması	621
2. Fesih Hakkının Kullanılma Süresi	624
3. Savunma Alma Zorunluluğunun Bulunmaması	626

İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞÇİ TARAFINDAN FESHİ (İK M:24) (Dr. Ali BULUT)	629
GİRİŞ	629
I. İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİNDE HAKLI NEDEN	630
1. Haklı Neden Kavramı	630
2. Haklı Neden ile Geçerli Neden Ayrımı	631
II. İŞÇİ YÖNÜNDEN İŞ KANUNUNDA SAYILAN HAKLI NEDENLER	634
1. Genel Olarak İş Kanununda Sayılan Haklı Nedenler	634
2. Sağlık Sebepleri	635
A. İş Sözleşmesinin Konusu Olan İşin Yapılması İşin Niteliğinden Doğan Bir Sebep İle İşçinin Sağlığı veya Yaşayışı İçin Tehlikeli Olması (İş Kanunu md. 24/1.a)	635
B. İşçinin Sürekli Olarak Yakından ve Doğrudan Buluşup Görüştüğü İşveren Yahut Başka Bir İşçi Bulaşıcı veya İşçinin İşi İle Bağdaşmayan Bir Hastalığa Tutulması (İş Kanunu md. 24/1.b).....	637
3. Ahlak ve İyiniyet Kurallarına Uymayan Haller ve Benzerleri	639
A. İş Sözleşmesinin Yapılması Sırasında Sözleşmenin Esaslı Noktalarında İşverenin İşçiyi Yanıltması (İş Kanunu md. 24/II.a)	639
B. İşverenin İşçi ya da Ailesi Üyelerinden Birinin Şeref ve Namusuna Dokunacak Söz ve Eylemlerde Bulunması veya İşçiye Cinsel Tacizde Bulunması (İş Kanunu md. 24/II.b).....	641
C. İşverenin Sataşması, Gözdağı Vermesi, Kanuna Aykırı Davranışa Özendirmesi, Kışkırtması ya da Sürüklemesi, Hapsi Gerektiren Bir Suç İşlemesi, Asılsız Ağır İsnat ve İthamlarda Bulunması (İş Kanunu md. 24/II.c).....	644
D. İşverenin Psikolojik Tacizi (Mobbingi) (İş Kanunu md. 24/II.b-c).....	646
E. İşverenin Diğer İşçisi ya da Üçüncü Kişi Tarafından İşyerinde Cinsel Tacize Uğrayan İşçinin İşverene Başvurmasına Rağmen Gerekli Önlemlerin Alınmaması (İş Kanunu md. 24/II.d).....	649

F. İşverenin Ücret Ödeme Borcunu Yerine Getirmemesi (İş Kanunu md. 24/II-e).....	652
a. Ücret Kavramı ile Haklı Feshe İmkân Veren Ücret Kapsamı.....	652
b. Ücretin İfa Modalitelerine Uygun Ödenmesi	653
c. Ücretin Ödenmemesi	655
G. İşverenin İşçiye Eksik İş Vermesi ya da Çalışma Şartlarının Uygulanmaması (İş Kanunu md. 24/II.f).....	656
4. Zorlayıcı Sebepler	660
III. İŞÇİNİN HAKLI NEDENLE FESİH HAKKINI KULLANMASI.....	661
1. İşçinin Haklı Nedenle Fesih Hakkı	661
2. İşçinin Haklı Nedenle Fesih Hakkını Kullanması	662
IV. İŞÇİNİN HAKLI NEDENLE FESHİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI.....	665
1. İşçinin Haklı Nedenle Feshinin Hükümü	665
2. İşçinin Haklı Nedenle Feshinin Sonuçları.....	665
SONUÇ	666

İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞVEREN TARAFINDAN FESHİ (İK M:25) (Av. Arb. Recep KURT).....

1. İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞVEREN TARAFINDAN HAKLI NEDENLE DERHAL FESHİ.....	669
1.1. SAĞLIK SEBEPLERİ (İŞ KANUNU MADDE 25/I).....	669
1.1.1. İşçinin Kendi Kastından veya Derli Toplu Olmayan Yaşayışından Yahut İçkiye Düşkünlüğünden Doğacak Bir Hastalığa Yakalanması veya Engelli Hale Gelmesi Durumunda, Bu Sebeple Doğacak Devamsızlığın Ardı Ardına Üç İş Günü veya Bir Ayda Beş İş Gününden Fazla Sürmesi.....	670
1.1.2. İşçinin Tutulduğu Hastalığın Tedavi Edilemeyecek Nitelikte Olduğu ve İşyerinde Çalışmasında Sakınca Bulunduğunun Sağlık Kurulunca Saptanması	671
1.1.3. İşçinin Sağlık Sorunları Nedeniyle Bekleme Süresini Aşan Devamsızlığı.....	673
1.2. AHLAK VE İYİNİYET KURALLARINA UYMAYAN HALLER VE BENZERLERİ (İŞ KANUNU MADDE 25/II).....	675

1.2.1. İş Sözleşmesi Yapıldığı Sırada Bu Sözleşmenin Esaslı Noktalarından Biri İçin Gerekli Vasıflar veya Şartlar Kendisinde Bulunmadığı Halde Bunların Kendisinde Bulunduğunu İleri Sürerek, Yahut Gerçeğe Uygun Olmayan Bilgiler veya Sözler Söyleyerek İşçinin İşvereni Yanıltması	675
1.2.2. İşçinin, İşveren Yahut Bunların Aile Üyelerinden Birinin Şeref ve Namusuna Dokunacak Sözler Sarfetmesi veya Davranışlarda Bulunması, Yahut İşveren Hakkında Şeref ve Haysiyet Kırıcı Asılsız İhbar ve İsnadlarda Bulunması	677
1.2.3. İşçinin İşverenin Başka Bir İşçisine Cinsel Tacizde Bulunması	679
1.2.4. İşçinin İşverene Yahut Onun Ailesi Üyelerinden Birine Yahut İşverenin Başka İşçisine Sataşması, İşyerine Sarhoş Yahut Uyuşturucu Madde Almış Olarak Gelmesi ya da İşyerinde Bu Maddeleri Kullanması.....	681
1.2.5. İşçinin, İşverenin Güvenini Kötüye Kullanmak, Hırsızlık Yapmak, İşverenin Meslek Sırlarını Ortaya Atmak Gibi Doğruluk ve Bağlılığa Uymayan Davranışlarda Bulunması	683
1.2.6. İşçinin, İşyerinde, Yedi Günden Fazla Hapisle Cezalandırılan ve Czası Ertelenmeyen Bir Suç İşlemesi.....	684
1.2.7. İşçinin İşverenden İzin Almaksızın veya Haklı Bir Sebebe Dayanmaksızın Ardı Ardına İki İşgünü veya Bir Ay İçinde İki Defa Herhangi Bir Tatil Gününden Sonraki İş Günü, Yahut Bir Ayda Üç İşgünü İşine Devam Etmemesi	686
1.2.8. İşçinin Yapmakla Ödevli Bulduğu Görevleri Kendisine Hatırlatıldığı Halde Yapmamakta İsrar Etmesi	688
1.2.9. İşçinin Kendi İsteği veya Savsaması Yüzünden İşin Güvenliğini Tehlikeye Düşürmesi, İşyerinin Malı Olan veya Malı Olmayıp da Eli Altında Bulunan Makineleri, Tesisatı veya Başka Eşya ve Maddeleri Otuz Günlük Ücretinin Tutarıyla Ödeyemeyecek Derecede Hasara ve Kayba Uğratması	690

1.3. ZORLAYICI SEBEPLER (İŞ KANUNU MADDE 25/III).....	693
1.4. İŞÇİNİN GÖZALTINA ALINMASI VEYA TUTUKLANMASI HALİNDE DEVAMSIZLIĞIN 17'NCİ MADDEDEKİ BİLDİRİM SÜRESİNİ AŞMASI (İŞ KANUNU MADDE 25/IV).....	695
HAKSIZ FESHİN SONUÇLARI (Av. Serkan ÖZDEMİR).....	697
KIDEM TAZMİNATI.....	697
I- Kıdem Tazminatının Tanımı ve Yasal Dayanağı.....	697
II- Kıdem Tazminatına Hak Kazanma Şartları	697
1- İşçinin En Az Bir Yıllık Kıdem Süresinin Bulunması Gerektiği ve Sürenin Hesabında Önem Arz Eden Çeşitli Durumlar	597
2- İş Akdinin Kanunda Öngörülen Nedenlerden Birisiyle Son Bulmuş Olması.....	701
2.a- Emeklilik Sebebiyle Kıdem Tazminatı	701
2.b- Evlilik Sebebiyle Kıdem Tazminatı.....	702
2.c- İşçinin Ölümü Sebebiyle Kıdem Tazminatı.....	703
2.d- Askerlik Sebebiyle Kıdem Tazminatı.....	704
2.e- İş Akdinin Feshi Sebebiyle Kıdem Tazminatı	705
III- Kıdem Tazminatının Hesaplanması.....	706
IV- Kıdem Tazminatında Faiz Türü ve Başlangıç Tarihi.....	710
VI- Kıdem Tazminatında Zamanaşımı.....	710
İHBAR TAZMİNATI	711
I- İhbar Tazminatının Tanımı, Yasal Dayanağı ve Hükümleri	711
II- İhbar Tazminatının Hesaplanması	714
III- İhbar Tazminatında Faiz Türü ve Başlangıç Tarihi.....	715
IV- İhbar Tazminatında Zamanaşımı.....	715
FAZLA ÇALIŞMA (MESAI) ALACAĞI	715
I- Fazla Çalışma Alacağının Tanımı, Yasal Dayanağı ve Hükümleri	715
II- Ara Dinlenmesi.....	723
III- Fazla Çalışma Alacağının İspatı.....	725
IV- Fazla Çalışma Alacağında Hakkaniyet İndirimi	730
V- Fazla Çalışma Alacağının Hesaplanması	730

VI- Fazla Çalışma Alacağında Faiz Türü ve Başlangıç Tarihi	732
VII- Fazla Çalışma Alacağında Zamanaşımı	732
YILLIK ÜCRETİ İZİN ALACAĞI	733
I- Yıllık Ücretli İzin Alacağı, Yasal Dayanağı ve Hükümleri	733
II- Yıllık Ücretli İzin Alacağının İspatı	738
III- Yıllık Ücretli İzin Alacağının Hesaplanması	740
IV- Yıllık Ücretli İzin Alacağında Faiz Türü ve Başlangıç Tarihi	743
V- Yıllık Ücretli İzin Alacağında Zamanaşımı	743
ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL ÜCRETİ İLE HAFTA TATİLİ ÜCRETİ ALACAKLARI	743
I- Genel Hükümler	743
II- Ulusal Bayram ve Genel Tatil Ücreti ile Hafta Tatili Ücreti Alacaklarında İspat	747
III- Ulusal Bayram ve Genel Tatil Ücreti ile Hafta Tatili Ücreti Alacakları Hesabı	750
IV- Ulusal Bayram ve Genel Tatil Ücreti ile Hafta Tatili Ücretinde Faiz Türü ve Başlangıç Tarihi	754
V- Ulusal Bayram ve Genel Tatil Ücreti ile Hafta Tatili Ücretinde Zamanaşımı	754

İŞ HUKUKU AÇISINDAN MOBBİNG

(Av. Abbas BİLGİLİ)	755
1. Mobbing Hakkında Genel Bilgiler	755
2. Yasal Düzenleme ve Yargı Yolu	757
3. Maddi Tazminat Davası	759
4. Manevi Tazminat Davası	761
5. Mobbing Nedeniyle İşçi Tarafından Haklı Nedenle Fesih	764
6. Mobbing Nedeniyle İşveren Tarafından Haklı Nedenle Fesih	772
7. Mobbing Bağlamında Haklı Neden – Geçerli Neden ve İşe İade Davaları	775
8. İspat Sorunu	778

İŞ HUKUKUNDA DİJİTALLEŞME İLE İŞLETME İÇİ SÜREÇLERİ VE COVID-19 ETKİSİ (Av. Begüm GÜREL).....	783
GİRİŞ	783
1. Online - Uzaktan Çalışma Düzeni ve Yaşanan Sorunlar	784
2. Dijitalleşme Sürecinin İş Hukuku Üzerine Etkisi.....	786
3. Korona Virüs Salgının İş Hukukuna Etkisi Olarak Uzaktan Çalışma	787
4. Covid-19 Salgını Döneminde Uzaktan Çalışma Uygulamasına Geçiş	788
5. Uzaktan Çalışma Düzenine İlişkin Yasal Düzenlemeler	790
5.1. 6715 sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	790
5.2. 4857 sayılı İş Kanunu Çağrı Üzerine Çalışma ve Uzaktan Çalışma	791
6. 6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU'NUN EVDE HİZMET SÖZLEŞMESİ İLE İLGİLİ HÜKÜMLERİ.....	791
6.1. Sözleşmenin Kurulması	792
6.2. İşçinin Özel Borçları.....	793
6.2.1. İşin Yapılması.....	793
6.2.2. Malzeme ve İş Araçlarının Özenle Kullanılması.....	794
6.3. İşverenin Özel Borçları.....	795
6.3.1. Çalışma Koşullarının Bildirilmesi	795
6.3.2. Ürünün Kabulü	796
6.3.3. Ücret Ödeme Borcu	797
6.4. Sözleşmenin Sona Ermesi.....	798
7. EVDE ÇALIŞMANIN HUKUKİ STATÜSÜ	799
8. 4857 SAYILI İŞ SÖZLEŞMESİ ÇERÇEVESİNDE UZAKTAN ÇALIŞMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ	801
9. EVDEN (UZAKTAN) ÇALIŞMA DÖNEMİNDE İŞ SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA İŞÇİ VE İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	803
9.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Evde Çalışma Döneminde Yaşanan İş Kazaları	806
9.2. Çalışmaya Devam Eden İşçiler Neler Yapmalı?.....	808
9.3. İş Kazası Kavramı.....	808

9.4. İşverenin İşçiyi Denetleme Hakkı.....	811
9.4.1. Evde Çalışmada Anayasal Haklar Bakımından Denetim Sorunu.....	813
9.5. İşin İfasında Gerekli Araçların Temin Edilmesi	814
9.6. İşçinin Şahsen İfa ve Sadakat Borcu.....	815
9.7. Çalışma ve Dinlenme Süreleri	817
9.7.1. Fazla Çalışma.....	818
10. EVDEN ÇALIŞMA SIRASINDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER.....	819
11. EMSAL YARGITAY KARARLARI.....	821
SONUÇ	823

İŞ HUKUKUNDA ÜCRET

(Dr. Öğretim Üyesi Ayşegül EKİN)..... 825

I. Ücret Kavramı ve Unsurları.....	825
A. Asıl Ücret (Çıplak)-Giydirilmiş Ücret Farkı.....	825
B. Brüt Ücret-Net Ücret Farkı	826
C. Ücret Ekleri.....	827
1. İkramiye.....	827
2. Prim	827
3. Aracılık Ücreti	828
4. İşin Sonucundan Pay Alma.....	828
II. Ücretin Unsurları ve Ödeme Zamanı	829
A. İş Karşılığında Ödenme	829
B. İşveren veya Üçüncü Kişiler Tarafından Ödenme	829
C. Para ile Ödeme.....	830
D. Ödeme Yeri ve Birimi	830
E. Ödeme Zamanı	831
F. Zamanaşımı ve Faiz.....	832
III. Ücretin Belirlenmesi ve Türleri.....	832
A. Ücretin Belirlenmesinde Tarafların İradesi	832
B. Asgari Ücret.....	833
C. Yargı Kararları.....	833
D. Ücret Türleri	835
1. Zamana Göre Ücret.....	835

2. Verime Göre Ücret.....	835
3. Yüzde Usulüne Göre Ücret.....	836
IV. Ücretin Korunması.....	838
A. İşverenden Kaynaklanan Nedenlerden Dolayı.....	838
1. İşverenin Aczi Halinde İşçinin Ücreti İçin Teminat Talep Edebilmesi.....	838
B. İşverenin Herhangi bir Neden Olmaksızın Ücret Ödememesi Halinde.....	839
1. Çalışmaktan Kaçınma Hakkı.....	839
2. İşçinin İş Sözleşmesini Derhal Fesih Hakkı.....	840
3. Faiz Talep Etme Hakkı.....	841
4. İspat Yükünün İşverene Ait Olması.....	842
C. Genel Olarak İşçinin Ücretini Koruyucu Düzenlemeler.....	842
1. Ücretin Haczedilememesi ile Devir ve Temlik Edilememesi.....	842
2. Ücretin Takas Edilememesi.....	843
3. Ücretin Ayrıcalıklı Alacak Olması.....	843
4. Ücret Kesme Cezasının Serbest Olmaması.....	844
5. Ücretten İndirim Yapılmaması.....	845
6. Müteahhit ve Alt işverenin Hak Edişlerinden Ücretin Ödenmesi.....	845
7. İşverenin Temerrüdü Halinde Ücretin Ödenmesi.....	846
V. Ücrete İlişkin İdari Para Cezaları.....	847

TAZMİNAT HESAPLARI YÖNÜNDEN İŞ HUKUKUNDA ÜCRET KAVRAMI

(Çelik Ahmet ÇELİK).....	849
I- İŞÇİNİN ÜCRETİ.....	849
II- ÜCRET TÜRLERİ.....	850
1- Asıl Ücret.....	850
2- Ücret Ekleri.....	851
a) İkramiyeler.....	851
b) Prim.....	851
c) Komisyon.....	852
d) Kârdan Pay Alma.....	853

3- Sosyal Yardımlar.....	853
4- Yüzde Yöntemine Göre Ücret ve Bahşışler	854
5- Akort Ücret	856
a) Parça Başına Ücret	856
b) Zaman Akordu.....	856
6- Götürü Ücret	856
7- Ücretin Yabancı Para Olarak Ödenmesi	857
III- TAZMİNAT HESAPLARI VE İŞÇİ ÜCRETLERİ	858
1- İşçilerin Tazminat Hesabına Esas Ücretleri	858
2- Ücretlerin Toplanması ve Netleştirilmesi İşlemi.....	859
IV- İŞÇİ ÜCRETLERİYLE İLGİLİ YARGITAY KARARLARI.....	860
1- Ücret ve Ekleriyle İlgili Kararlar.....	860
2- Primlerle İlgili Kararlar.....	864
3- Ücretin Bahşış Olarak ve Üçüncü Kişilerden Alınmasıyla İlgili Kararlar.....	865
4- Yüzdelerin Ücrete Yansıtılmasıyla İlgili Kararlar.....	867
5- Yabancı Para Olarak Ödenen Ücretlerle İlgili Kararlar	868

FAZLA ÇALIŞMA VE FAZLA SÜRELERLE ÇALIŞMA

(Prof. Dr. Mustafa ALP)	871
1. KAVRAM	871
2. Fazla Çalışmanın Koşulları	872
3. Fazla Çalışmanın Karşılığı	874
4. Yasak Çalışmalar ve Karşılığı	875
5. Fazla Çalışmanın İspatı	877
6. Fazla Çalışmada Özel Durumlar.....	881
a. Üst Düzey Yöneticiler.....	881
b. Fazla Çalışmaların Ücrete Dahil Edilmesi.....	882
c. Primli Çalışmalarda Fazla Çalışma Ücreti.....	884
d. Hakkaniyet İndirimi.....	886
7. Zorunlu ve Olağanüstü Fazla Çalışma.....	887
a. Zorunlu Nedenlerle Fazla Çalışma	887
b. Olağanüstü Hallerde Fazla Çalışma.....	888

İKALE VE İBRA SÖZLEŞMESİ (Av. Ümit ORTAK).....	889
1. İKALE SÖZLEŞMESİ	889
ÖRNEK İKALE SÖZLEŞMESİ.....	899
2. İBRA SÖZLEŞMESİ.....	901
ÖRNEK İBRA SÖZLEŞMESİ	911

ÇALIŞMA HAYATINDA HABERLEŞME HÜRRİYETİ KAPSAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

(Av. Elif ŞAHİN TAŞKIN)	913
Özet	913
1. Genel Hatlarıyla Kişisel Veri ve Kişisel Verilerin İşlenmesi Kavramları	915
1.1. Kişi, Kişilik Hakkı Kavramı ve Hukuktaki Yeri.....	915
1.2. Genel Hatlarıyla Kişisel Veri Kavramı	916
1.3. Kavram Olarak Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Genel İlkeler	918
2. İŞÇİNİN KİŞİLİĞİNİN KORUNMASININ KİŞİSEL VERİLERLE İLİŞKİSİ.....	921
2.1. İşverenin Yönetim Hakkı ve Bağımlılık Unsuru.....	921
2.2. Çalışma Hayatında İşçiye Ait Kişisel Verilerin Korunması.....	923
2.2.1. İşçilerin İşveren Tarafından İzlenmesi.....	925
2.2.1.1. İşçilerin İletişiminin İzlenmesi	926
SONUÇ	936

İŞ SÖZLEŞMESİ GEREĞİ AÇILAN HİZMET TESPİT

DAVALARI (Doç. Dr. Mehmet BULUT)	937
Giriş.....	937
1. Hizmet Tespit Davalarında Görev ve Yetki	939
2. Davanın Tarafları.....	940
3. Süre.....	943
4. Nitelik ve Şartlar.....	946
5. Deliller.....	951
6. Hizmet Tespit Davalarının Sonuçları	956
a) Teminat İstenmesi.....	958
b) İhtiyati Haciz	959

c) İhtiyati Tahakkuk.....	960
d) Diğer Koruma Yöntemleri.....	960
7. Hizmet Tespit Davası Sonucunda Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından Uygulanacak İdari Para Cezaları.....	962
a) Sigortalılık Tesciline İlişkin Uygulanacak İdari Para Cezası.....	962
b) Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin Verilmemesi Nedeniyle Uygulanacak İdari Para Cezası.....	963
b.1- Sigortalıların, Prime Esas Kazançlarının veya Hizmetlerinin Bildirilmediği, Eksik ya da Geç Bildirildiği Asıl Nitelikteki Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri.....	963
b.2- Sigortalıların, Prime Esas Kazançlarının veya Hizmetlerinin Bildirilmediği, Eksik ya da Geç Bildirildiği Ek Nitelikteki Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri.....	964
b.3- Mahkeme Kararı, veya Denetim ve Kontrol ile Görevlendirilmiş Memurlarca Yapılan Tespitler ya da Resmi Kurum ve Kuruluşlardan Alınan Yazılar Üzerine Hizmetleri ve Kazançları Kuruma Bildirilmediği veya Eksik Bildirildiği ya da Sadece Hizmetlerinin Kuruma Eksik Bildirildiği Anlaşılan Sigortalılarla İlgili Düzenlenen Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri.....	964
b.4- Mahkeme Kararı, veya Denetim ve Kontrol ile Görevlendirilmiş Memurlarca Yapılan Tespitler ya da Resmi Kurum ve Kuruluşlardan Alınan Yazılar Üzerine Sadece Prime Esas Kazançlarının Kuruma Eksik Bildirildiği Anlaşılan Sigortalılarla İlgili Düzenlenen Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri.....	968

SENDİKAYA ÜYE OLMA ÖZGÜRLÜĞÜ

(Prof. Dr. Gülsevil ALPAGUT).....	973
I. Genel Olarak Örgütlenme Özgürlüğü-Sendika Hakkı.....	973
II. Sendika Üyeliğinin Güvencesi.....	976
1. Ayrım Yasağı.....	977
a. İşe Almada Ayrım Yapma.....	977

b. Çalışma Koşullarında Ayrım Yapma	979
c. İş Sözleşmesinin Sona Ermesinde Ayrım Yasağı.....	981
2. Ayrım Yasağına Bağlanan Hukuki Yaptırımlar	982
a. İşe Alım ve Çalışma Koşulları Bakımından Ayrımcılık- Sendikal Tazminat.....	983
b. İş Sözleşmesinin Sona Ermesi Bakımından Ayrımcılık- Feshin Geçersizliğinin Tespiti ve/veya Sendikal Tazminat Talep Hakkı.....	984
3. Sendikal Nedenle Feshe Karşı Açılan Davalarda Kanun Yolu.....	988
4. Sendikal Ayrımcılığın Cezai Yaptırımı.....	989

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANMA

(Arş. Gör. Özgür SEVİM).....991

GİRİŞ .....

I. Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanmaya Konu Hükümleri.....

A. Genel Olarak .....

B. Toplu İş Sözleşmesinin Ücret, İkramiye, Prim ve Paraya
İlişkin Sosyal Yardım Konularını Düzenleyen Hükümleri.....

II. Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma Şartları.....

A. İşçi Sıfatına Sahip Olmak.....

i. Genel Olarak .....

ii. Toplu İş Sözleşmesiyle Bağlı İşverene Bağlı Olarak
Çalışma.....

B. Yürürlükte Olan Bir Toplu İş Sözleşmesinin Varlığı.....

i. Toplu İş Sözleşmesinin Yürürlüğe Girmesi.....

1. Toplu İş Sözleşmesinin İmza Tarihinde Yürürlüğe
Girmesi .....

2. Toplu İş Sözleşmesinin Yürürlük Başlangıcının İmza
Tarihinden Önceye Çekilmesi.....

3. Toplu İş Sözleşmesinin İmza Tarihinden Sonra
Yürürlüğe Girmesi.....

ii. Toplu İş Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Art Etki.....

1. Toplu İş Sözleşmesinin Süresi .....

2. Sona Eren Toplu İş Sözleşmesinin Art Etkisi .....

C. Toplu İş Sözleşmesinin Kapsamında Olan Bir Ünite
Çalışma.....

III. Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma Şekilleri.....	1006
A. Toplu İş Sözleşmesinden Üyelik Sıfatıyla Yararlanma.....	1006
i. Genel Olarak.....	1006
ii. Yararlanmanın Başlangıcı.....	1006
1. İmza Tarihinde Üye Olan İşçiler.....	1006
2. İmza Tarihinde İş Sözleşmesi Sona Ermiş İşçiler.....	1007
3. İmza Tarihinden Sonra Üye Olan İşçiler.....	1008
iii. Yararlanmanın Sona Ermesi.....	1008
B. Toplu İş Sözleşmesinden Dayanışma Aidatı Ödemek Suretiyle Yararlanma.....	1009
i. Genel Olarak.....	1009
ii. Yararlanmanın Başlangıcı.....	1012
iii. Yararlanmanın Sona Ermesi.....	1013
C. Toplu İş Sözleşmesinden Taraf Sendikanın Yazılı Muvafakatiyle Yararlanma.....	1014
IV. Teşmil.....	1014
V. Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanamayacak Olanlar.....	1016
A. İşveren Vekilleri ve İşvereni Temsilen Toplu İş Görüşmelerine Katılanlar.....	1016
B. Greve Katılmayıp Çalışmaya Devam Edenler.....	1016
C. Kapsam Dışı Personel.....	1019
VI. Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanmaya Dair Özel Durumlar.....	1020
A. İşyeri Devri.....	1020
B. İşkolu Değişikliği.....	1020
C. Muvazaalı Asıl İşveren Alt İşveren İlişkisi.....	1021
SONUÇ.....	1023
KAYNAKLAR.....	1025